

SVENSKA KRAFTNÄT

Ett kraftsystem i förändring

- Utmaningar och möjligheter

Viktoria Neimane, avdelningschef Systemstrategi
SwedCold Temadag
2026-04-14

En värld och ett energisystem i förändring

**Mer än dubblerad
elförbrukning**

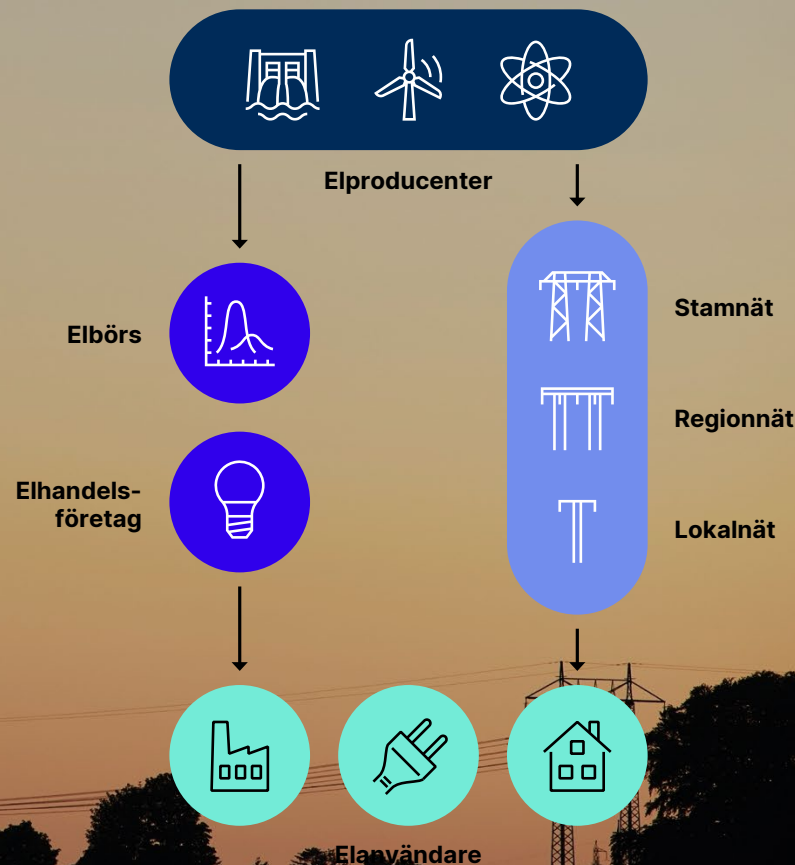
2045

**Klimatneutralt
Sverige***

* Enligt riksdagens beslut om långsiktiga klimatpolitiska mål

Hela systemet är i stor utveckling

- **Elproduktion**
Ny produktionsmix som ger systemet nya egenskaper
- **Stamnätet**
Förstärkt nätkapacitet, nya förbindelser, ändrade flöden ...
- **Elbörs och elhandelsföretag**
Flera elbörser, nya marknader, nya roller
- **Elanvändare**
Ökat elberoende och samtidigt mer aktiv och flexibel förbrukning

Vårt huvuduppdrag

”Att utifrån ett **samhällsbyggnadsperspektiv** skapa förutsättningar för en **samhällsekonomiskt effektiv**, internationellt konkurrenskraftig, hållbar och **trygg elförsörjning** i Sverige.

Myndigheten ska inom sitt verksamhetsområde verka för att **leveranssäkerhetsmålet** och **planeringsmålet** för det nationella elsystemet och de övriga energipolitiska mål som riksdagen har godkänt uppnås.”

Från förordning med instruktion för SVK (2025:782)

Svenska kraftnät

- Ett statligt affärsverk
- Uppdraget bestäms av regeringen

Utmaningar och möjligheter

Fokusområden

- Planeringsmålet
- Leveranssäkerhetsmålet
- Utveckling av elmarknaden
- Säkerhet och beredskap
- Historisk utbyggnad av stamnätet
- Och många fler områden...

”Den nya instruktionen innebär att Svenska kraftnäts roll som samhällsbyggare blir tydligare.”

Peter Wigert,
ställföreträdande
generaldirektör

NY INSTRUKTION

x2 på 20 år?

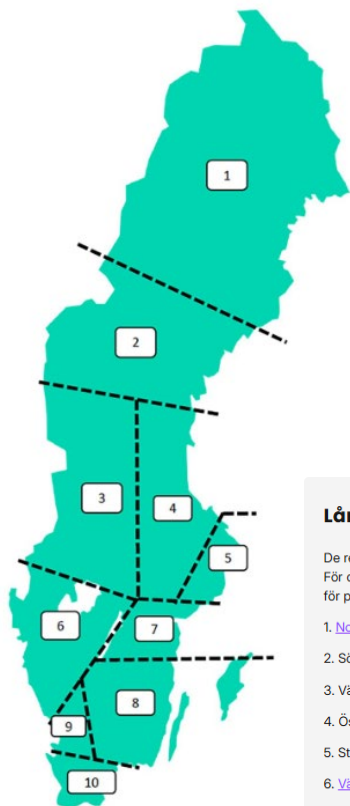

Nätutbyggnad

Nätutvecklingsplaner på svk.se

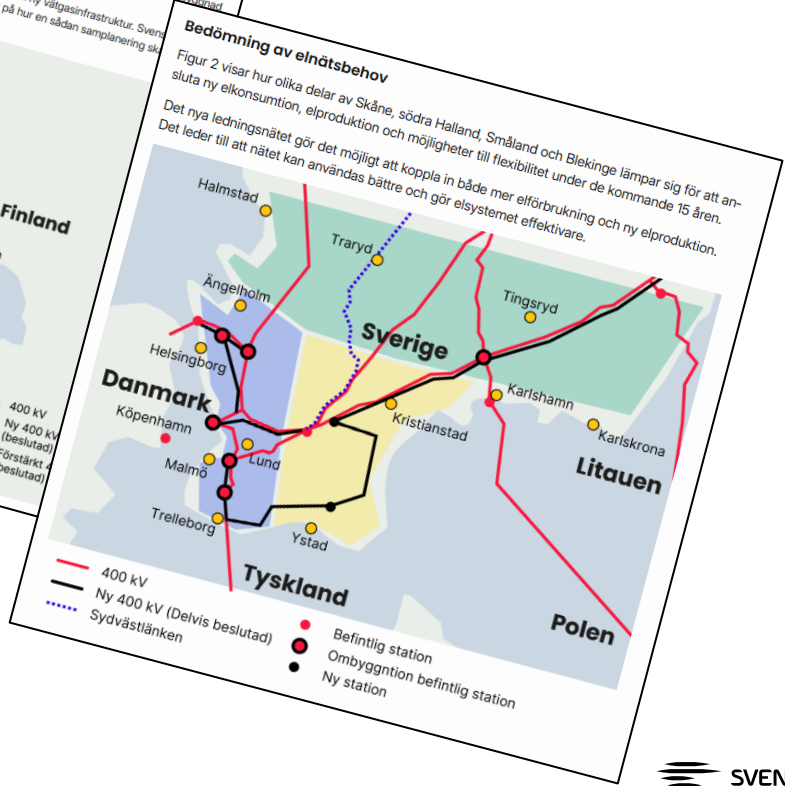
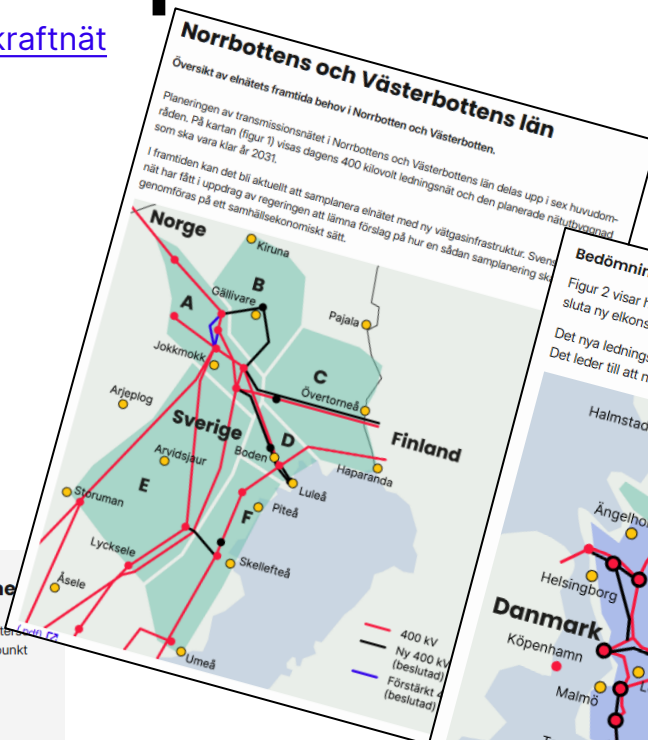
[Så planerar vi elnätet för framtiden](#) | Svenska kraftnät

Långsiktiga regionala nätutvecklingsplaner

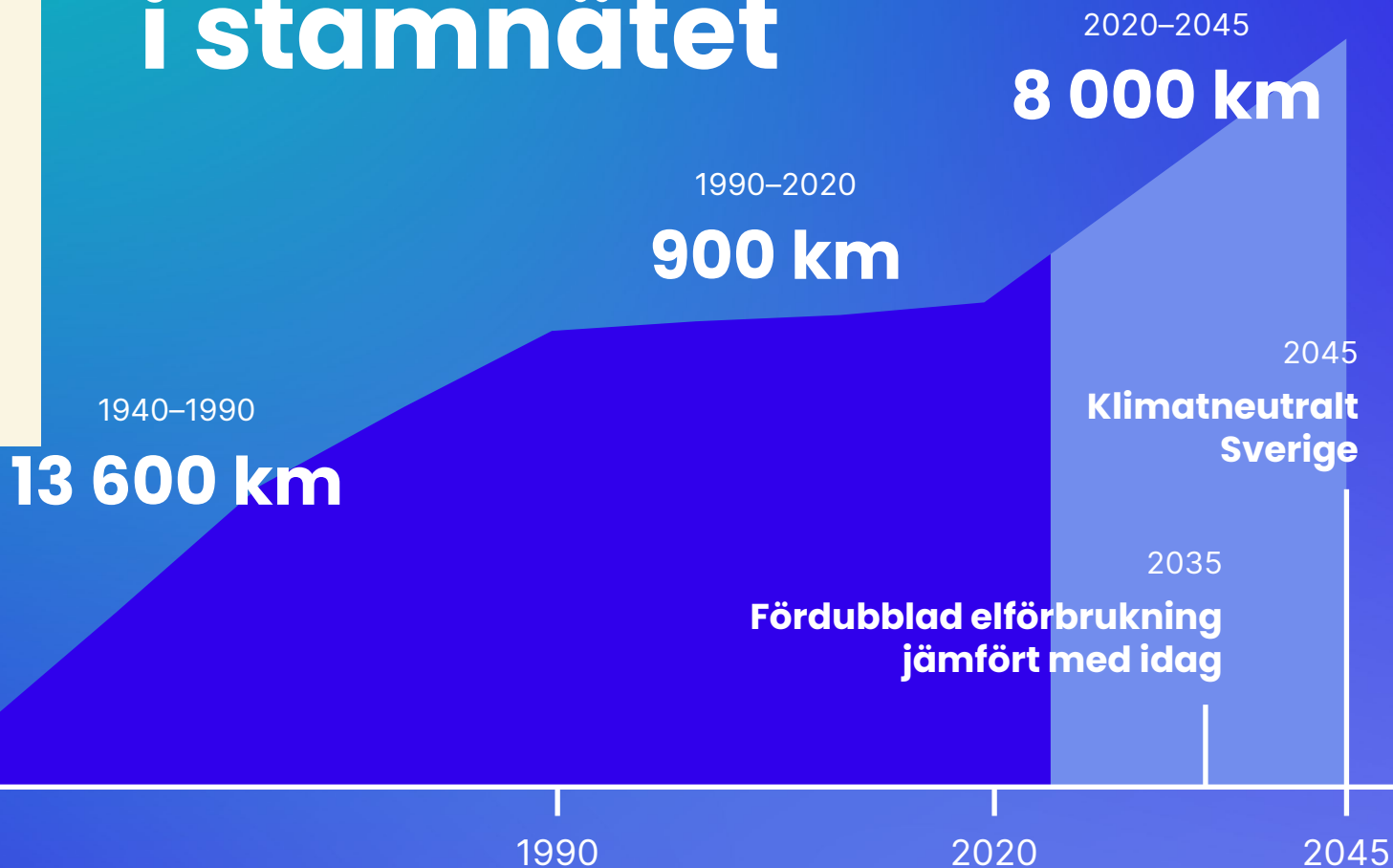
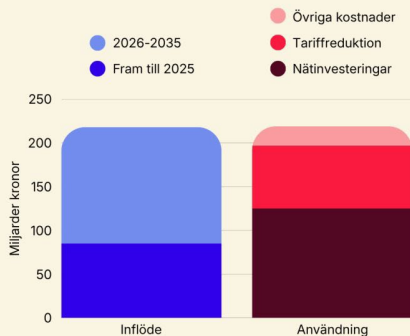
De regionala nätutvecklingsplanerna publicerar vi information om alltefters. För de nätutvecklingsplaner som ännu inte är publicerade, framgår tidpunkt för publicering i listan.

1. [Norrbottnens och Västerbottnens län](#)
2. Södra Norrland (kvartal 4, 2025)
3. Västra Svealand (kvartal 2, 2026)
4. Östra Svealand (kvartal 2, 2026)
5. Stockholm (september, 2025)
6. [Västra Götaland \(september, 2025\)](#)
7. Östergötland, Södermanland (kvartal 4, 2025)
8. Östra Götaland (kvartal 4, 2025)
9. Halland (kvartal 2, 2026)
10. [Skåne](#)

Investeringar i stamnätet

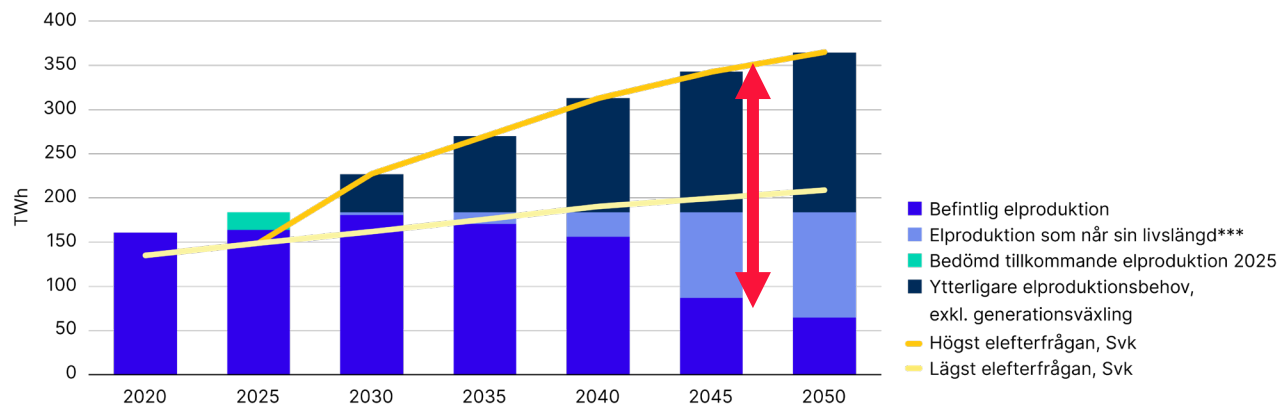
Inflöde och användning av flaskhalsinkomster

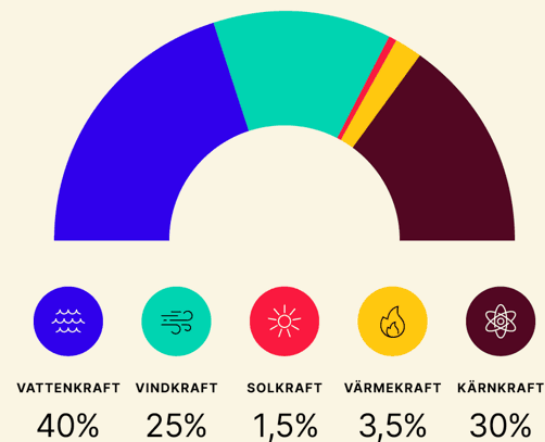
Produktion och vattenkraftens roll

Ökning av elbehov framöver men stor osäkerhet i utfallet

Elproduktion i Sverige 2024

Omställning av kraftsystemet

- Fördubblad elanvändning eller mer till 2045 drivet av klimatmålen
- Energiomställningen och de klimatpolitiska målen förutsätter en **kraftig utbyggnad av elnätet**
- Elektrifieringen av industrin medför **kraftigt ökade och tidigare okända effektbehov**
- **Behov av reinvesteringar är stort** - stamnätet i Sverige byggdes ut tidigt
- Det svenska kraftsystemet står inför de **mest omfattande förändringarna** sedan omstrukturering av produktion och nät i samband med kärnkraftsutbyggnaden på 80-talet
- **Transmissionsnätet kan inte lösa hela utmaningen**

**Kraftfull utbyggnad
av elproduktion
behövs särskilt i
delar av landet där
behovet växer**

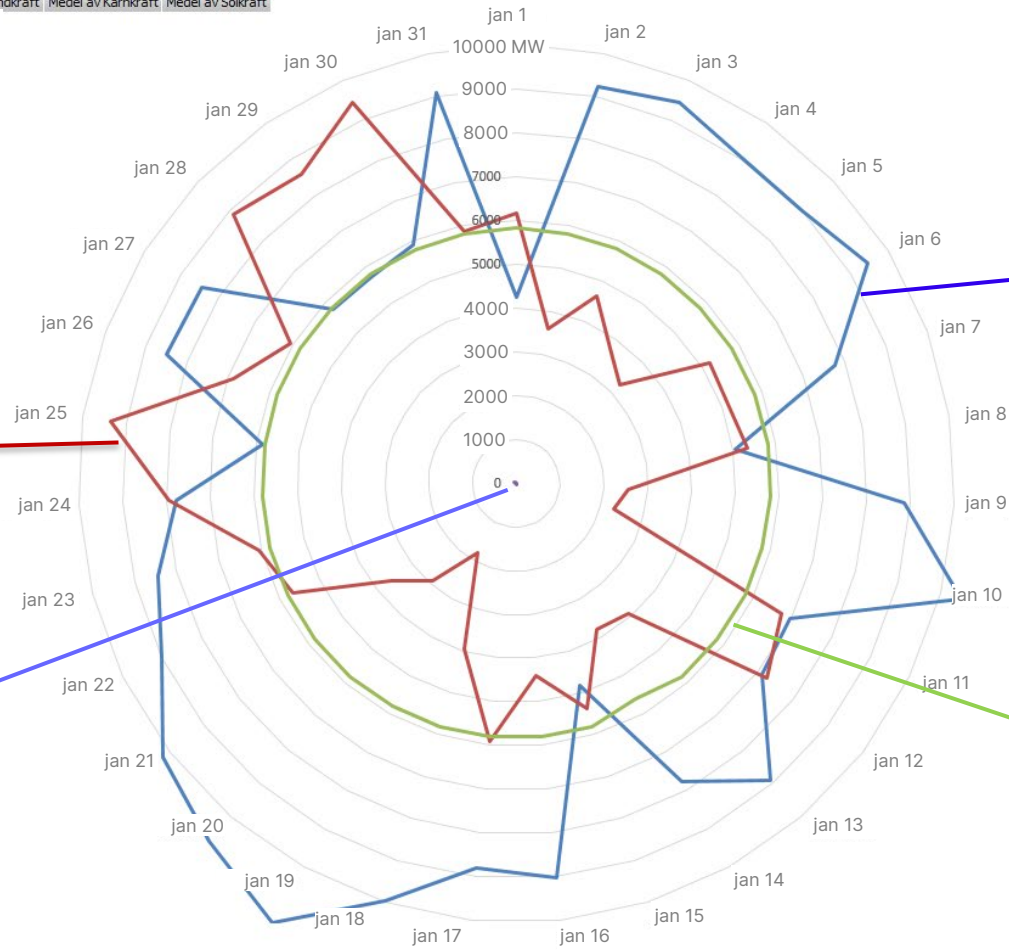
Elproduktion januari 2023

Vind

Sol

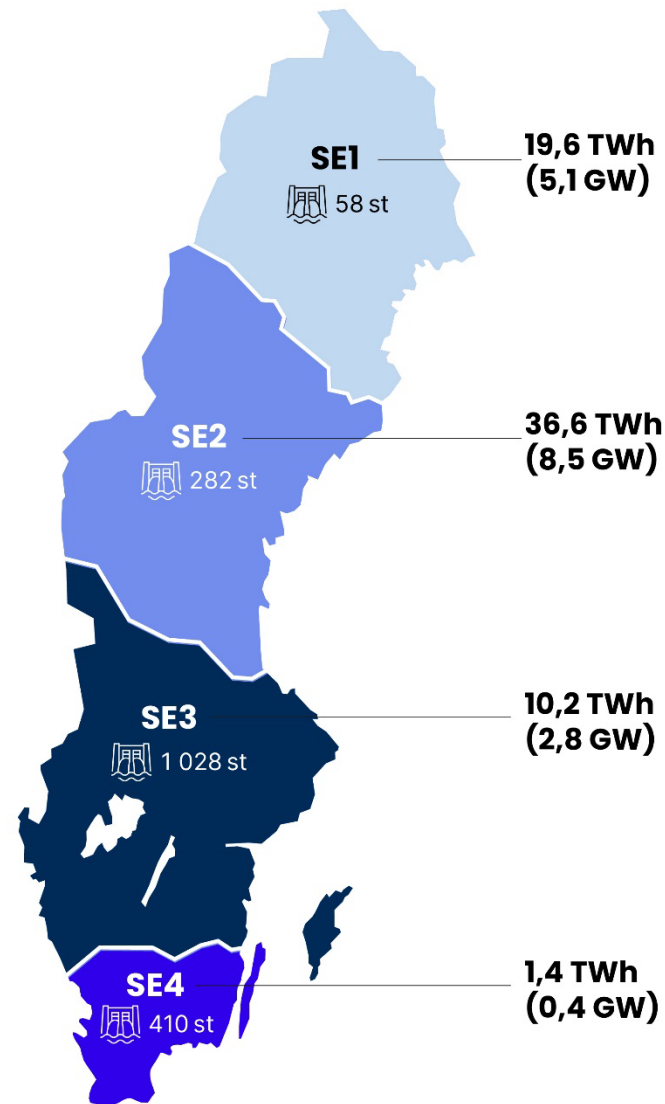
Vattenkraft

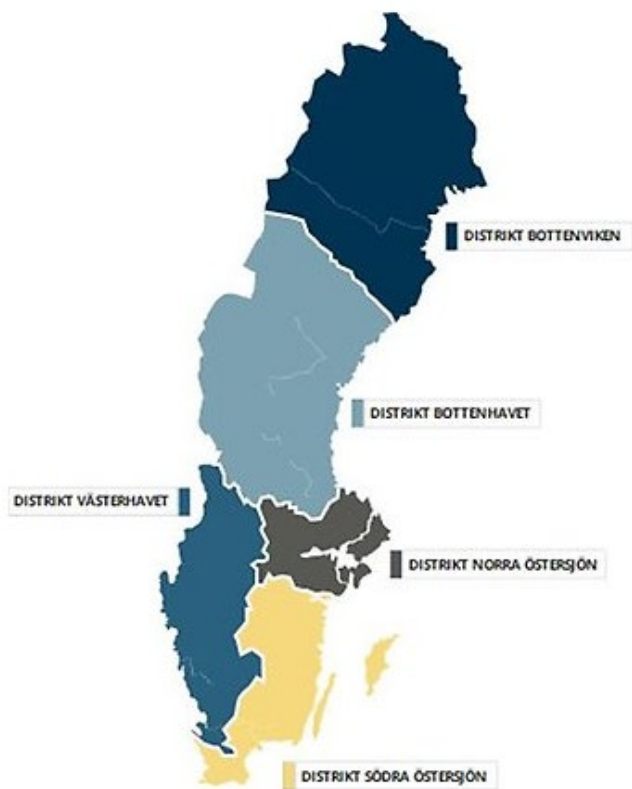
Kärnkraft

Vattenkraften i Sverige och framtida potential

- Planerade projekt: 750 GWh/450 MW (till 2035)
- Ekonomisk potential: 1 850 GWh/1 900 MW (till 2050)
- Del av uppdraget *Kraftsystemets förmågor* i regleringsbrevet 2025. Redovisades i februari 2026.

Vattenmyndigheterna (5 av 21 länsstyrelser)

Riktvärde: 1,5 TWh elproduktionsförlust

Bilaga 3 =HARO-värden

Riktvärden för produktionsförlust av vattenkraftsel fördelat på huvudavrinningsområden

Huvudavrinningsområde	Riktvärde i TWh för förlust av medelårsproduktion
Indalsälven	0,196
Dalälven	0,186
Göta älv	0,235
Luleälven	0,151
Ångermanälven	0,015
Umeälven	0,198
Ljusnan	0,061
Skellefteälven	0,029
Ljungan	0,012
Motala ström	0,044
Norrström	0,068
Gideälven	0,013
Nissan	0,013
Lagan	0,060
Ätran	0,017
Helge å	0,027
Gavleån	0,018
Emån	0,019
Viskan	0,016
Rickleån	0,004
Moälven	0,007
Delångersån	0,001
Sammanlagt för övriga avrinningsområden	0,167

Förordning (2025:715).

Driftsäkerhet i kraftsystemet

- framtidens behov och förmågor

"Händelsen kommer påverka hur moderna elsystem utformas, drivs och regleras."

**VIKTORIA NEIMANE,
AVDELNINGSCHEF SYSTEMSTRATEGI**

Svenska kraftnät

57,835 followers

2w • 🌐

När delar av Spanien, Portugal och Frankrike slocknade i ett omfattande strömavbrott förra våren, blev det en tydlig påminnelse om hur snabbt en störning kan växa i dagens elsystem. Nu presenterar ENTSO-E sin rapport – och insikterna är viktiga även för oss i Sverige.

Svenska kraftnät arbetar för att hålla elsystemet driftsäkert. För att minska risken för liknande händelser som i Spanien har vi i flera år samarbetat med regionnätsföretagen kring spänningsstyrning och reaktiv effekt, investerat i spänningsreglerande resurser och ställt tydliga krav på systemets aktörer.

– Vissa av de identifierade åtgärderna arbetar vi redan med, andra kommer att utvecklas i takt med att kunskapen ökar. En sak är dock säker: lärdomarna från den 28 april kommer att påverka hur moderna elsystem utformas, drivs och regleras under de kommande åren – och bidra till att öka systemets robusthet, säger Viktoria Neimane, avdelningschef Systemstrategi.

Läs mer om lärdomarna och ta del av rapporten på vår

👍 Like

💬 Comment

🗑️ Report

➦ Send

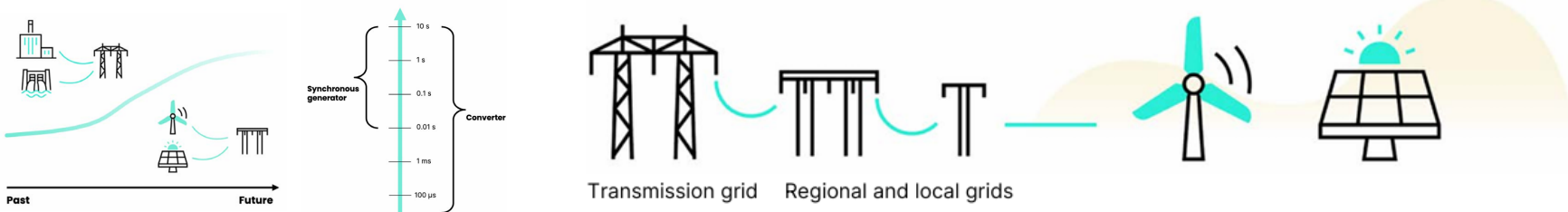
Förutsättningarna i kraftsystemet förändras snabbt

Flera stora förändringar påverkar leveranssäkerheten

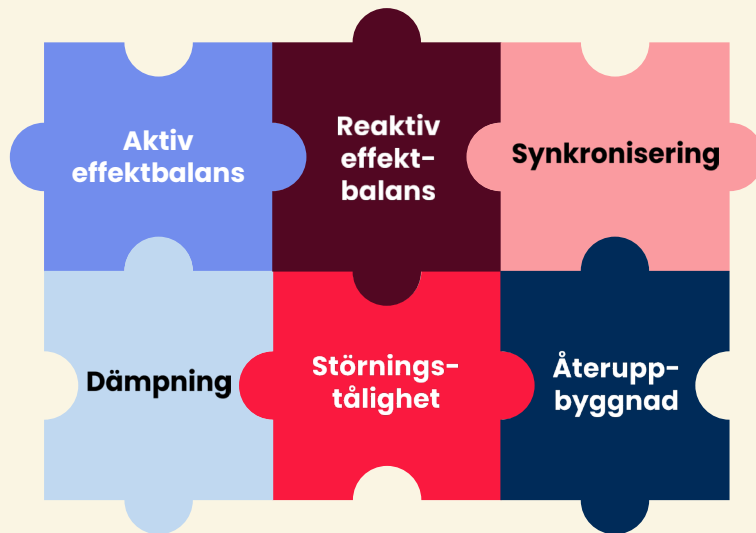
Ökning av elbehov framöver men stor osäkerhet i utfallet

Kraftsystemets egenskaper förändras

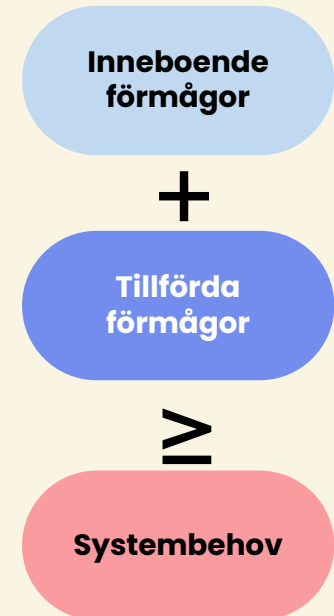
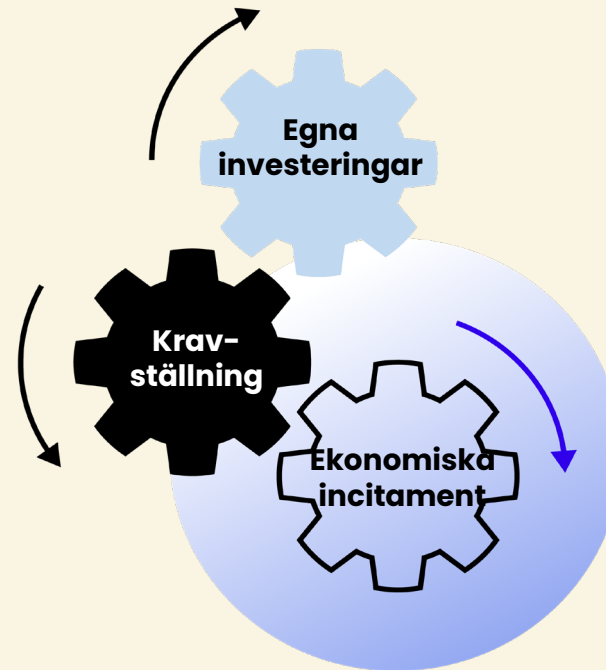
Kraftsystemet blir mer decentraliserat

Systemet behöver flera tillförda förmågor

Indelningen är inspirerad av rapporten System Needs and Services for Systems with High IBR Penetration, Global-PST, 2021.

Energimyndigheten och Svenska kraftnät ska bidra med underlag till miljö kvalitetsnormerna

Energimyndigheten och Svenska kraftnät kommer att ta fram ett **gemensamt underlag, som beskriver den totala påverkan på vattenkraftens förmågor** i avrinningsområden inför att de länsstyrelser som är vattenmyndigheter ska göra sin normöversyn och parallellt med samverkan.

Reglerförmåga och elproduktion

Energimyndigheten

Bidrag till frekvensstabilitet

Svenska kraftnät

Bidrag till spänningsstabilitet

Svenska kraftnät

Elberedskap

Svenska kraftnät

Beredskap

Strategisk energi- och beredskapsplanering

Nyttor på lokal och regional nivå, exempelvis:

- Beredskap och reservkraft direkt mot samhällsviktig verksamhet.
- Kan bidra med flexibilitet, reaktiv effekt, lägre uttag mot överliggande nät, motverka lokal kapacitetsbrist, minskade nätförluster.

Stödmaterial för strategisk energi- och beredskapsplanering till kommuner, regioner och länsstyrelser. Redovisas 30 April.

**Flera förmågor
behövs**

**Vattenkraften –
kraftsystemets
hjärte!**

0

Tillsammans för ett lysande Sverige

viktoria.neimane@svk.se

